

Nedrykksdrama i OS!
Reddet
på mål-
streken

Nyhet s. 10

Boligkutt:
300.000.000
mindre til
studentbolig

Nyhet s. 11

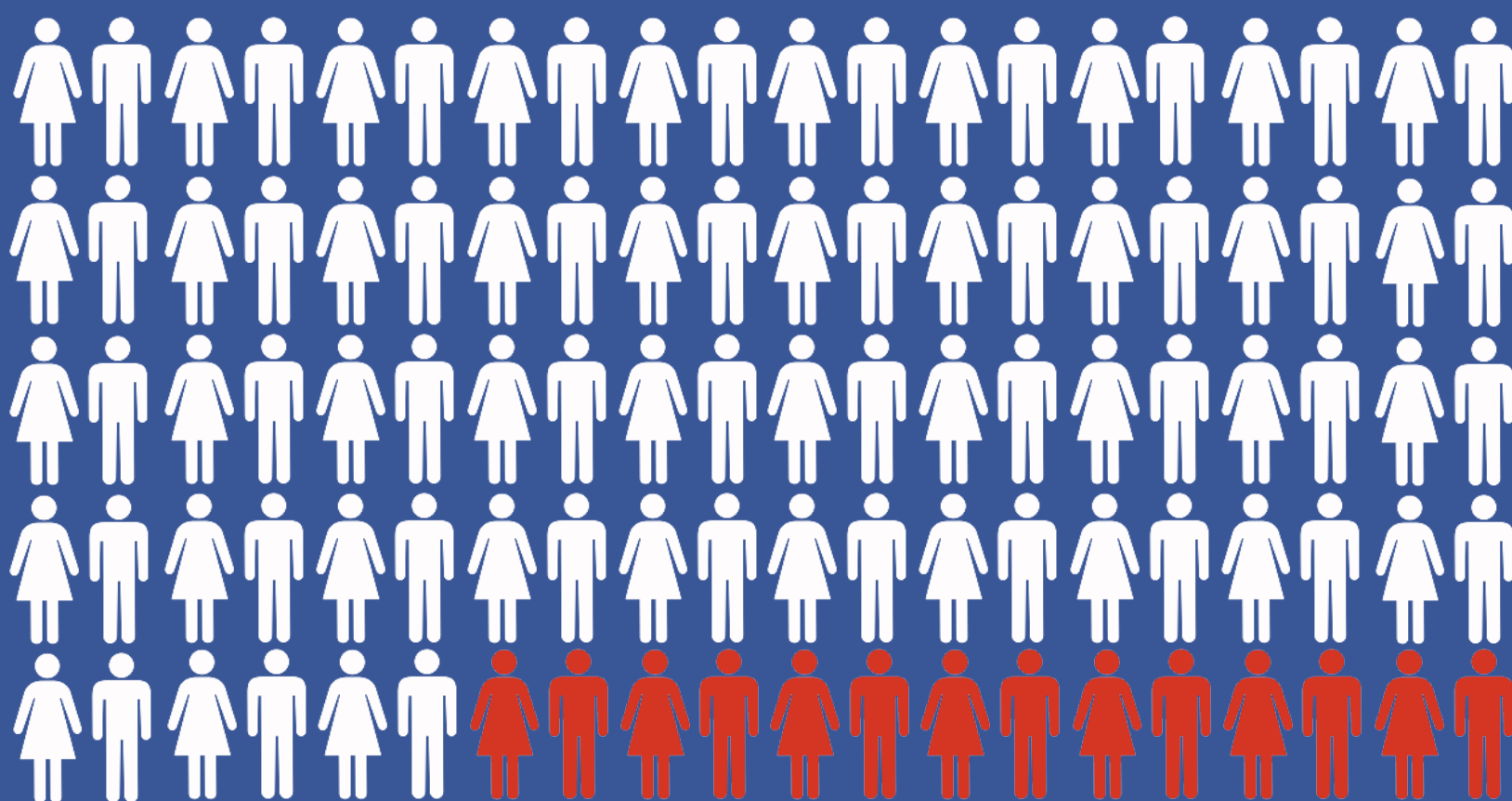

Bruker
party-
dop mot
depresjon

Kultur s. 14-15

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 73, utgave 15 | www.universitas.no | onsdag 15. mai 2019

14 prosent av studenter har aldri

SEX

Nyhet s. 4-5

MENINGER

Redaktør: Runa Fjellanger
runa.fjellanger@universitas.no 901 59 831

Nyhetsleder: Henrik Giæver
h.s.giaever@universitas.no 986 70 257

Fotosjef: Odin Drønen

Desksjef: Kari Eiring

Nettredaktør: Jonas Solgård

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Bygg mer – og rehabiliter

I denne ukens Universitas kan du lese at revidert nasjonalbudsjett 2019 trekker tilbake 300 millioner kroner fra tilskuddet til bygging av nye studentboliger.

Dette kan virke som merkelig politikk, og da særlig fra en regjering som allerede har spart inn over 200 millioner på å kutte i stipendordningen til studenter som ikke fullfører studier på normalt tid. Forklaringen er imidlertid ganske enkel: Det skyldes rett og slett at studentsamskipnadene – som har ansvar for å bygge nye studentboliger – søkte om 300 millioner kroner mindre enn det som ble bevilget.

Likevel bør ikke studentene – eller samskipnadene – være helt fornøyde. Det er nemlig ikke bare bygging av nye boliger som krever bevilgning fra det offentlige. I hele landet finnes det nemlig studentboliger som sårt trenger rehabilitering. Dette mener forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø at er en «annen debatt», men ville det ikke vært naturlig å bevilge penger til nettopp rehabilitering av studentboliger når man likevel sitter igjen med 300 millioner som skulle gått til nybygging?

Det er også dette Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus' (SiO) styreleder Vetle Bo Saga trekker frem overfor Universitas.

– I år søkte SiO om tilskudd til rehabilitering av 248 studentboliger, noe det dessverre ikke ble gitt støtte til.

Det er selvfølgelig bra at regjeringen har bevilget – bokstavelig talt – mer enn nok penger til bygging av nye studentboliger. Hver høst kommer det frem at flere tusen studenter sliter med å finne seg et sted å bo i sine nye studiebyer. Den harde satsingen på å bygge nye boliger er den eneste løsningen på nettopp det problemet.

Universitas mener imidlertid det er innlysende at pengene som er til overs også burde gå til å bedre boligforholdene til studenter, dersom det lar seg gjøre. I tillegg til å bygge flere, bør man rehabilitere.

1 – 0 til hookepolitiet

14 prosent av studentene har aldri har sex, ifølge Studentundersøkelsen, utført av Sentio for Universitas. Det bør glede de fire største studiestedene i Bergen og journalistikkstudiet på Oslo-met, som alle har innført hookeforbud i fadderuka.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærerestene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: Simen Eriksen
simen.eriksen@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: Geir Dorp
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: Moltke Moes vei 33

Post: Boks 89 Blindern, 0314 Oslo

Epost: universitas@universitas.no

Nettside: www.universitas.no

Psykedeliske stoffer er i ferd med å få en renessanse innenfor medisin. Den kan UiO bli med på.

Do drugs, UiO

Kommentar

Mikkel Ilhe Tande, journalist i Universitas

Ved et lærhalsbrudd kan én operasjon gjøre susen, men dersom du er depriment får du gjerne utskrevet piller du må ta hver eneste dag, til stor fortjeneste for

legemiddelindustrien. Hva om det fantes en medisin mot depresjon man bare måtte ta én eneste gang? For rundt to uker siden annonserte Imperial College London åpningen av verdens første senter for psykedelisk forskning. Ordet psykedelisk er satt sammen av ordene psukhé, som betyr «sinnet/sjelen», og dêlos, «manifestert/synlig».

Psykedeliske stoffer, som LSD, DMT og MDMA, skal altså gjøre sinnet synlig. Lederen for senteret, Robert Carhart-Harris, har i tidligere studier kommet fram til at i hvor stor grad pasientene oppnår en «mystisk opplevelse», avgjør hvor virkningsfullt psykedelika er i kombinasjon med psykoterapi. Slike begreper er i dag mer vanlige blant religiøse og new age-hippier, enn innenfor vitenskapens empiriske høyborg. Likevel begynner flere forskere å snakke om dette. Grunnen er at den «mystiske opplevelsen» består vitenskapens gullstandardtest: Randomi-

serte, kontrollerte studier, og viser svært lovende resultater i behandling.

I en 2016-studie ved Johns Hopkins University i USA ble det undersøkt om psilocybin, det aktive stoffet i blant annet fleinsopp, kunne hjelpe mot angst og depresjon. 51 pasienter med livstruende kreft og tilhørende angst og depresjon deltok. Etter kun én stor dose med psilocybin rapporterte hele 80 prosent om økning i livskvalitet, optimisme og mening, samt reduksjon av depresjon

og angst knyttet til døden. Disse resultatene varte helt til siste oppfølging, seks måneder senere. Non profit-organisasjonen MAPS gjennomførte i fjor fase to av sine studier av MDMA, virkestoffet i ecstasy, i kombinasjon med psykoterapi mot PTSD (post-traumatisk stresslidelse). I gruppen som mottok én stor dose MDMA kvalifiserte 68 prosent ikke lenger for kriteriene for PTSD. Deltakerne hadde i gjennomsnitt lidd av kronisk, behandlingsresistent PTSD i 18 år.

Hva om det fantes en medisin mot depresjon man bare måtte ta én eneste gang?

Disse resultatene har vært så lovende at myndighetene i USA har gitt både MDMA og psilocybin status som «breakthrough therapy». Dette betyr en raskere prosess for godkjenning, på bakgrunn av sterke bevis på at stoffene virker betydelig bedre enn allerede tilgjengelige alternativer, oppgir U.S. Food and Drug administration (FDA). Antidepressiva fungerer godt for noen, men nye typer

Arkivaren

Historiske skråblikk av Teresa «the skråblikk» Cissé

Øl i parken > Jakt i parken

Det er ikke sjelden en studentavis spyr ut studenttips i hytt og pine. I 2007 dedikerte Universitas en hel sak full av gull på både mat- og økonomifronten. Oksehal og kalvelever var blant råvarene som stod på listen over økonomisk studentføde. Det ble også oppfordret til urteslang i urtehagen utenfor biologibygget, om litt spenning stod på handlelisten også. Og om du foretrekker å fange alt selv, blir Frognerparken nevnt som en fin plass for andejakt. Bare husk og følg denne matekspertens jaktråd: «Se etter de som fortsatt er oransje under nebbet, for de er unge og ikke så seige». Tenk hvor imponert tinderdaten blir når du slenger en deilig, selvskutt og kortreist vestkantand på middagsbordet da!

Universitas nr 20, 2007

Billig blotting

«Sexpressets hellige gral er debuten, og det er mange der ute som nok betaler i dyre dommer (fra pappas lomme) for å forpurre herligheten. Så still deg opp i en skolegård med friskt hekk og huk tak i den mest glørete og usikre 16-åringen du kan finne. Tilby en vei inn i seksualeliten mot et ørlite vederlag. Ta imot pengene, gå bak leskuret, vis litt hud og vent på den ubønnhørlige utløsningen». Ifølge Universitas sin pengesparingsspalte fra september 2007 er dette den enkleste måten å «spe på budsjettet med 300–400 kroner». Ehm, bare tre-fire hundre???

Universitas nr 21, 2007

ILLUSTRASJON: ØYVIND HOVLAND

behandling for depresjon trengs, har Andrea Cipriani ved Oxford University, som forsker på antidepressiva, uttalt. Dette er grunnen til at også ketamin, et annet stoff med psykedeliske effekter, som vi skriver om i kulturdelen av denne utgaven, har begynt å brukes i behandling av depresjon. Så hvorfor forskes det så lite på psykedeliske stoffer, når de viser så stort potensiale mot lidelser som i dag er et stort problem over hele verden?

«Mystiske opplevelser kan gi så mektige inntrykk, at det kan virke skremmende på eksisterende hierarkiske strukturer. Vi endte opp med å demonisere disse stoffene. Kan du tenke deg noen andre områder i vitenskapen som er regnet som så farlig og tabu, at all forskning stenges ned i tiår? Det er enestående i moderne vitenskap» sa psykiater Roland Griffiths, ved Johns Hopkins University, i en artikkel i The New Yorker fra 2015. Dette bekreftes langt på vei av John Erlichman, rådgiver til president Nixon som sto bak forbudet fra 1970 mot bruk av blant annet psykedeliske stoffer. «Visste vi at vi løy om rusmidlene? Selvsagt gjorde vi det», uttalte Erlichman senere til forfatteren Dan Braum, og henviser til regjeringens påstander om hvor farlige disse stoffene var. Verdens helseorganisasjon oppgir depresjon som den største årsaken til funksjonshemming i verden. Når dagens medisiner har begrenset mulighet til å takle dette problemet, er det på tide å tenke nytt.

Kritikere peker ofte, slik legen Anders Danielsen Lie gjør i et essay i Aftenposten, på at disse studiene er små, og at man skal være forsiktig med å trekke konklusjoner fra dem. Det er jeg helt enig i. Når det gjelder disse stoffene

derimot, som ikke er mulige å patentere for legemiddelindustrien og som ignoreres av myndigheter, er forskning vanskelig. Forskningen som har blitt gjort de siste årene har vært sponset av private investorer. Her burde Universitetet i Oslo kjenne sin besøkelsestid, og gripe muligheten til å forske videre på funnene til forskerne nevnt i denne kommentaren. Slik kan de bli verdensledende innenfor et fagfelt med stort potensial innenfor behandling av en rekke psykiske lidelser vi i dag sliter med å forstå. «Jeg er ikke i tvil om at MDMA-behandlingen reddet livet mitt» uttalte Ed Thompson, tidligere brannmann og PTSD-pasient, til CBC Radio. Kanskje har UiOs nye storsatsing, det gigantiske livsvitenskapsbygget, plass til et lite senter for forskning på denne potensielt livreddende behandlingen?

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Gabriel Skålevik

Fotobonanza foran Stortinget: Er det akkurat lenge nok siden hypen at man kan sette pris på å observere mer enn én selfie-stick i bruk på samme sted?

UNIVERSITAS

TIPS OSS:
tips@universitas.no

UTTEGNERE:
Anna Torst Saatvedt
Kari Eiring
Synne Hellevang
Solveig Bua Løken

DESKJOURNALIST:
Teresa Eltervåg Cissé

KORREKTURSJEF:
Thea Rosef

NYHET

nyhetsredaktør: **Henrik Giæver**
h.s.giaever@universitas.no 986 70 257

NY UNDERSØKELSE:

1 av 4

studenter har sex hver uke

I Studentundersøkelsen oppgir 14 prosent at de aldri har sex. Blant de under 24 år er tallene enda høyere.

Sex

tekst Ina Pettersen Jevne
foto Gina Grieg Riisnæs

– Om man har mindre sex så er det kanskje fordi at man utforsker på andre plan. For hva er egentlig sex? Er det å ha telefon- eller snapchatsex? spør Vida Kokkvoll, leder av Medisinernes seksualopplysning (MSO) Oslo.

I Studentundersøkelsen, utført av Sentio for Universitas, kommer det frem at det er stor spredning i hvor ofte studenter har sex. Men et fellestrekk er at de yngre studentene oftere svarer at de aldri har det.

Kokkvoll mener sex er det du definerer det som selv, og tror ting er ganske likt som tidligere, uten å ha sett noe konkret forskning på dette.

Store forskjeller

Fordelingen er ganske jevn mellom studentene som har sex ofte og sjeldent, hvor til sammen 26 prosent svarer aldri eller sjeldnere enn annenhver måned, og 27 prosent svarer at de har sex hver uke eller oftere. Mens kun tre prosent svarer at de har sex hver dag.

Bente Træen, professor i helsepsykologi med sexologi som ett av sine fagfelt, mener det kan være flere grunner til at studentene svarer som de gjør.

– De fleste studiene man kan

Det er nok ingen seksuell revolusjon på gang

Bente Træen, professor i helsepsykologi

sammenligne med skiller på om man har partner eller ikke. Om man ikke har det, må man lete opp og sjekke opp noen, og da blir det ikke så hyppig som man skulle ønske. Hvis du har en overvekt av utvalget som ikke har tilgang på en partner, så er det ikke så rart at

man får en lav samleiefrekvens, sier Træen.

I andre land har man sett en tendens som tyder på at unge har mindre sex enn tidligere, men det er usikkert om det også er tilfelle i Norge.

– Man må ofte ha andre studier man kan sammenligne med når man slår fast sanne ting, og det har vi ikke noen tall på i Norge så vidt meg bekjent, sier Træen.

Til sammenligning kan Træen fortelle at de fleste voksne nordmenn med partner krysser av på at de har sex én til to ganger i uka. Noe også 14 prosent av studentene har krysset av for.

Sex og selvbilde

MSO Oslo er en frivillig organisasjon for seksual- og samlivsundervisning drevet av medisinstudenter. Leder Vida Kokkvoll forteller at de blant annet jobber for å fremme et positivt syn på kropp og seksualitet, og å forhindre spredning av kjønnssykdommer.

– Tror du det at unge har mindre sex handler om selvbilde?

– Jeg tror absolutt at selvbilde og sex har en nær relasjon, men jeg tror også at du kan finne noen som du føler deg veldig trygg på. Også kan man glemme at man har et dårlig selvbilde etter hvert. Alle har jo sine kompleksser, sier

Hvor ofte har du sex?

- + Aldri: 14%
- + Sjeldnere enn annenhver måned: 12%
- + Annenhver måned: 7%
- + Hver måned: 12%
- + Annenhver uke: 8%
- + Hver uke: 13%
- + Ofte enn hver uke: 14%
- + Hver dag: 3%
- + Vil ikke svare: 18%

Kilde: Sentio

Normalt å ikke ha lyst: Vida Kokkvoll er leder av den frivillige organisasjonen MSO Oslo, en organisasjon for seksual- og samlivsundervisning. Hun mener seksualiteten varierer utover i livet, og at man i perioder kanskje ikke har særlig behov for sex.

Kokkvoll.
Hun synes resultatet i undersøkelsen er et godt bilde på hvor forskjellige vi er, og at det er naturlig at det er variasjon i hvor ofte studenter har sex.
– Det er normalt å ikke ha lyst på det, like mye som det er normalt at noen gjør det så ofte de kan, forteller Kokkvoll.
– Vår seksualitet varierer jo utover i livet også. Så man kan ha en periode i livet hvor man ikke har så lyst på det og det kan svinge, sier Kokkvoll.
– Tenker du at det er viktig å ha sex?
– Jeg tror at det å ha sex, enten du har det med deg selv eller

med andre, kan være en veldig fin måte å få koblet av litt på. Det er viktig at man gjør det fordi man selv har lyst.
Ingen seksuell revolusjon
I undersøkelsen fremkommer det også at hele 18 prosent ikke ønsker å svare på spørsmålet, noe Bente Træen, professor i psykologi, ser på som naturlig.
– Det kan hende at man opplever det som dyneløfting, at spørsmålet oppleves litt for intimt og privat.
– Tror du studenter i dag føler det er for intimt å snakke om sex?
– Nei, det tror jeg ikke. Jeg har opplevd det motsatte, at studen-

Disse studentene svarer at de aldri har sex:

- + 21 år eller yngre: 22%
- + 22-23 år: 16%
- + 24-25 år: 8%
- + 26-28 år: 6%
- + 29 år eller eldre: 7%

Kilde: Sentio

ter faglig vil snakke mer om det, sier Træen.
Hun forteller at seksualvaner

endres litt for hver nye generasjon som kommer. Det har å gjøre med hva som var akseptabelt da de vokste opp, og påvirkes også av media og venner.
– Men det er nok ingen seksuell revolusjon på gang.
Hun tror også at unge prøver ut mer forskjellig enn før.
– Det vi ser er at det har blitt mer akseptert at man har sex av vennskapets skyld, og ikke bare basert på kjærlighet og forelskelse, sier Træen, og legger til at det også har blitt mer akseptert å teste ut sex med personer av samme kjønn.

Hookenekt i vest

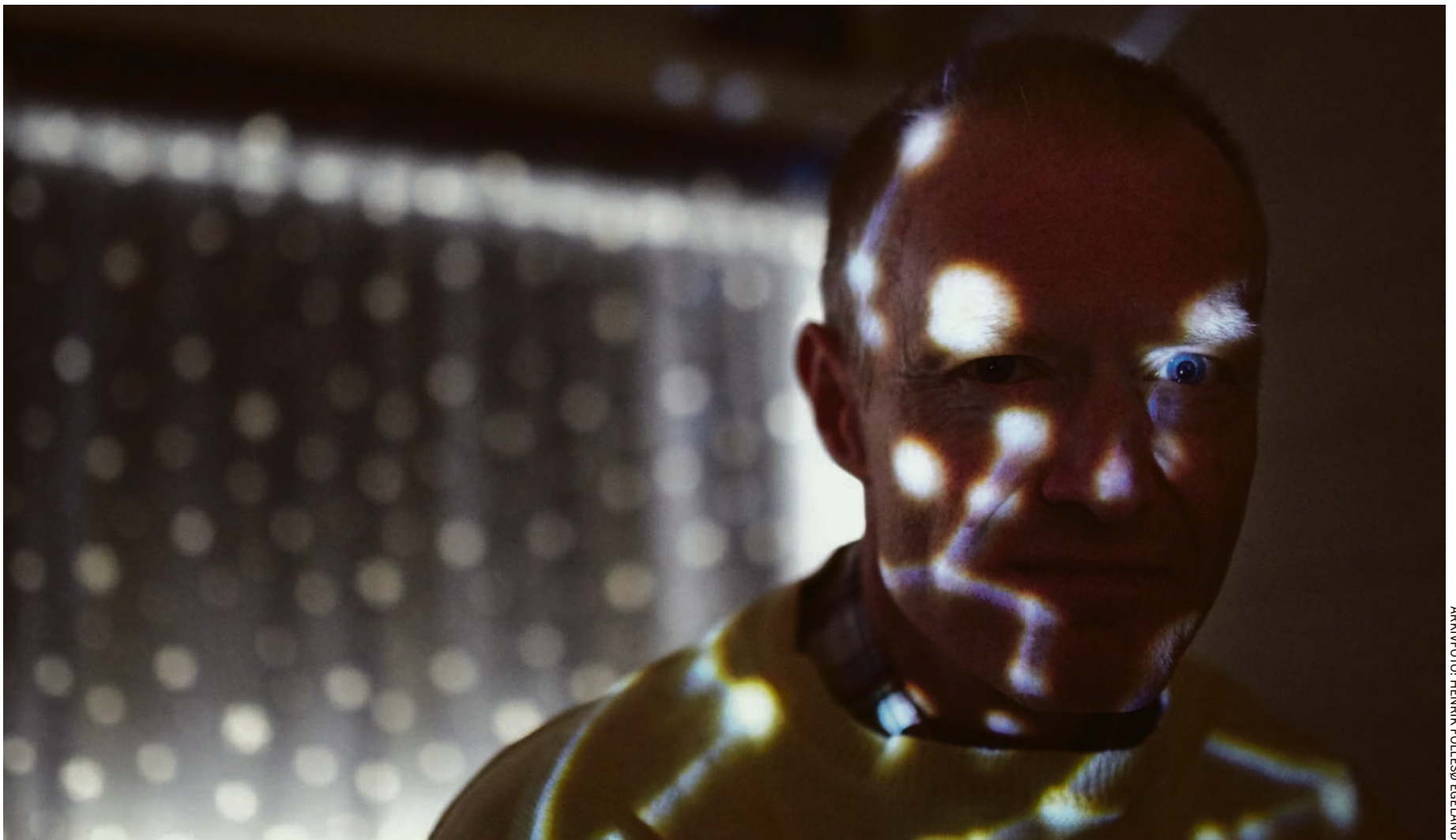
HOOKING: I 2017 ble det rabalder da fadderlederne ved journalistikklinja til Oslomet bestemte at faddere ikke har lov til å «hooke» med fadderbarna sine. Kanskje er det dette som har inspirert et nytt samarbeid mellom fadderstyrene ved de fire største utdanningsinstitusjonene i Bergen.
Ifølge Universitas' bergenske lillesøster Studvest, har nemlig Norges Handelshøyskole (NHH), Universitetet i Bergen (UiB), Handelshøyskolen BI, og Høgskulen på Vestlandet (HVL) blitt enige om felles kjøreregler for fadderukene til høsten. Ett av punktene er en oppfordring til fadderne om å styre unna seksuell kontakt med fadderbarn, og heller vente til uka er over.
I tillegg vil de fire institusjonene ha obligatorisk fadderopplæring, obligatorisk fadderkontrakt og unngå drikkepress. Skål!

Equinor og Google fortsatt på topp

POPULÆR: Hvert år kartlegger selskapet Universum de mest populære arbeidsgiverne blant norske studenter. I år, som i fjor, året før der, og året før der igjen er Equinor (tidligere Statoil) førstevalget blant ingeniørstudenter i Norge. Men det er ikke bare realfagshodene som vil jobbe i det statlig eide oljeselskapet. Blant business-studenter er Equinor populære, og ligger på en andreplass etter DNB.
Blant IT-studentene er det imidlertid Google som er mest populære, en anerkjennelse også de har kunnet smykke seg med de siste fire årene. Ei heller jusstudentene har ombestemt seg i noen særlig grad siden Universum begynte å kartlegge drømmejobber i 2016, der er nemlig politiet førstevalget.
Studentene som imidlertid er mest usikre ser ut til å være humaniorastudentene. Siden 2016 har både NRK, Kunnskapsdepartementet, og Oslo kommune vært førstevalg.

ARKIVFOTO: HENRIK FOLLESØ EGELAND

Lang kamp: I mars ga Nokut endelig akkreditering til tre fagskoleutdanninger ved Astrologiskolen Herkules, etter seks år med avslag. Nå mener skolen at Nokut bevisst har brutt loven gjennom hele prosessen.

Astrologiskolen mener Nokut brøt loven

Astrologiskolen Herkules raser over akkrediteringsprosessen til Nokut i et brev til Kunnskapsdepartementet.

Akkreditering

tekst Rasmus Gorset Berg og Thea Rosef

Den 12. mars 2019 ga Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (Nokut) akkreditering til tre fagskoleutdanninger ved Astrologiskolen Herkules.

– Vi har fattet vedtak om akkreditering basert på en sakkyndig og administrativ vurdering, skrev Nokut-direktør Terje Mørland på deres hjemmesider.

Akkrediteringen ble møtt med mye kritikk, og i mars forklarte Mørland til Universitas at «Nokut ikke har anledning til å gjøre vurderinger utover det som er vedtatt i lov og forskrift av politikerne», og at de derfor valgte å akkreditere disse tre fagutdanningene.

Nå har grunnlegger av Astrologiskolen Herkules, Gisle Henden, sendt et brev til Kunnskapsdepartementet hvor han stiller fire spørsmål

til Kunnskapsminister Iselin Nybø, og beskylder Nokut for tidligere – i skolens seks år lange kamp for akkreditering – å ha brutt loven.

«Ikke vårt mandat»

Henden skriver i brevet at de fikk avslag om akkreditering fra Nokut den 14. september 2017, og begrunnen som ble gitt var som følger: «I tidligere vurderinger av andre fagskoleutdanninger, har sakkyndige knyttet vurderingene sine til at utdanningene bør:

1. Kunne representere et yrkesfelt i form av en infrastruktur med potensielle arbeidsplasser i Norge.
2. Bygge på et etablert og anerkjent fagområde og yrkesfelt i Norge.
3. I tillegg er utdanningene blitt vurdert ut fra forutsetningen om at de bygger på et kunnskapsgrunnlag som er i tråd med alminnelig aksepterte normer for faglighet og saklighet i en norsk kontekst.»

Nokut mente da at Astrologiskolen Herkules tilsynelatende ikke innfridde noen av de tre kravene, og valgte derfor å avslå søknaden.

Henden mener det er uriktig at Astrologiskolen Herkules ikke innfridde noen av kravene, og påpeker i tillegg at det tredje punktet ikke er et krav ifølge det Nokut selv har skrevet. Han fremhever et høringssvar til ny fagskolelov skrevet av Nokut

samme dag som søknaden om akkreditering ble avslått.

«... fagskoleutdanning der det har vært tvil om kunnskapsgrunnlaget er forsvarlig med hensyn på faglighet og yrkestilknytning/relevans, saklighet og etiske forhold. NOKUTs administrasjon har ikke hatt hjemmel til å gå inn i en vurdering av kunnskapsgrunnlaget ut fra ovennevnte forhold.»

Det er dette Henden mener er bevis for at Nokut bevisst brøt loven, og skriver:

«På denne dag avviser de med venstre hånd vår søknad og med høyre hånd leverer de et høringssvar hvor de innrømmer at to av tre punkter i begrunnelsen de gir oss er lovstridige».

Ny dokumentasjon

Terje Mørland bekrefter at han har lest brevet sendt av Astrologiskolen Herkules, men mener ikke de har brutt noen lover eller vurdert Astrologiskolen Herkules useriøst.

– Bakgrunnen for at det nå i siste runde av søknader fra Astrologiskolen Herkules endte med akkreditering, er at det er lagt fram ny

dokumentasjon som gjør at et krav, som tidligere er vurdert som ikke oppfylt, nå ble vurdert som oppfylt, skriver han til Universitas.

Han forklarer at dokumentasjonen ikke var en del av vedtaket gjort den 14. september 2017, og at det derfor ikke er grunnlag for eventuelt å oppheve det.

Han skriver også at så lenge Astrologiskolen Herkules oppfylder gjeldene krav, så skal de akkrediteres.

Terje Mørland

– Vi mener imidlertid det burde vært tydeligere krav når det gjelder at utdanningsvirksomheten skal utøves i overensstemmelse med anerkjente faglige, saklige, pedagogiske og etiske prinsipper.

Han skriver at de har foreslått strengere krav i et høringssinnspill til fagskoleloven tidligere, men at de ikke ble tatt inn i loven.

Han nevner også at Kunnskapsdepartementet nå skal utrede kravene nærmere.

– I dette arbeidet ser vi frem til å bidra med våre erfaringer og råd, avslutter Mørland.

Fire spørsmål

I brevet kritiserer Henden saksgangen og stiller følgende fire spørsmål til kunnskapsministeren:

1. Vil hun/han oppheve NOKUT sitt vedtak fra 14.9.17?
 2. Har hun/han synspunkter på denne saksgang?
 3. Mener hun/han at kunnskap om det fysiske og materialistiske har større epistemologisk gyldighet og etisk verdi enn kunnskap om det metafysiske, religiøse og kunstneriske? Hvis så er tilfellet ber vi om en begrunnelse forankret i sentrale filosofers behandling av emnet.
 4. Mener hun/han at kunnskap om kunst, kultur og religion har mindre verdi og gyldighet enn kunnskap om andre yrkesfag hva gjelder anerkjennelse, faglige, saklige og pedagogiske prinsipper? Hvis så er tilfellet ber vi om en grundig redegjørelse, hvor hun/han ser dette i sammenheng med rollen fag som KRLE, teologi, filosofi, idéhistorie, kunst og kultur allerede har i det norske offentlige utdanningssystem.
- Kunnskapsdepartementet bekrefter at de har mottatt brevet, men sier de ikke har gitt noe svar.
- Gisle Henden fra Astrologiskolen Herkules ønsker foreløpig ikke å uttale seg i media og avventer svar fra Kunnskapsdepartementet.

4 AV 10 STUDENTER HAR ALDRI OPPLEVD ALTERNATIVE UNDERVISNINGSMETODER

— Fremdeles en jobb å gjøre

Norsk studentorganisasjon (NSO) mener det er for lite kunnskap blant forelesere om hvilke metoder som fungerer.

Undervisning

tekst Synne Hellevang

– Forskning på læring viser at man trenger en ny tilnærming til kunnskap, sier Håkon Randgård Mikalsen, leder for NSO.

I en undersøkelse utført av Sentio for Norsk studentorganisasjon (NSO) og Universitas, oppgir 39 prosent at de ikke har opplevd alternative undervisningsmetoder.

– Det er kjempemessig for de som får oppleve varierte undervisningsformer, men 61 prosent er samtidig altfor lavt. Alle burde jo egentlig få oppleve det, sier Mikalsen og legger til:

– Alternative undervisningsformer kan bidra til mer kontakt mellom student og foreleser, og

mer kontakt mellom studentene.

Mikalsen sier at det tradisjonelt er en passiv undervisningsmetode som er mest utbredt. Det vil si at en professor snakker til en forsamling. NSO er opptatt av å sette fokus på variasjon i undervisningsformer.

– Hvis 39 prosent aldri har opplevd en alternativ undervisningsform, tyder det på at det fremdeles er en jobb å gjøre, sier Mikalsen.

NSO mener at det er for lite kunnskap om hvilke metoder som gir best læringsutbytte. I tillegg varierer det veldig blant studentene hvordan de lærer best.

– Aktiver studenten

Christian Jørgensen, professor på institutt for biovitenskap ved Universitetet i Bergen, vant Thonprisen for fremragende undervisning i 2016. En tildeling for høytstående internasjonal og nasjonal forskning og forskningsbasert undervisning.

– Generelt er det mye å hente på å bruke pedagogiske metoder som man ikke har vært vant til å

bruke, sier Jørgensen.

Han forklarer at det er veldig energikrevende for hjernen å følge med på en forelesning der professoren prater i to timer i strekk. Det tar cirka femten mi-

Skrekken for klagesaker fører til grunnere eksamensspørsmål og forflatet læring

Christian Jørgensen, professor på institutt for biovitenskap ved Universitetet i Bergen

nutter før hjernen går tom for sukker, og mange faller av dersom det er en undervisningsmetode hvor studenten ikke deltar aktivt.

– Når vi lærer er det viktig å holde rasjonaliteten aktiv og

hele tiden genererer kunnskapen, sier Jørgensen.

Ulik praksis

Videre opplyser Jørgensen at det varierer mellom de forskjellige studieretningene hvordan undervisningen er lagt opp. For eksempel har laboratorieundervisning god effekt, fordi studenten deltar aktivt i undervisningen og bruker kunnskapen i praksis.

– Labundervisning er en undervisningsmetode som er gammel og utbredt i en del fag, og som antageligvis ikke vil oppfattes som alternativ undervisning, men som likevel treffer mange av de nyere pedagogiske trendene.

Lite opptatt av læring

Jørgensen har vært i kontakt med blant annet NSO om hvordan universitets- og høyskole-systemet fungerer med tanke på aktiv undervisning og formativ vurdering.

– Generelt synes jeg studentene har mye fokus på rettigheter, og at det er lite diskusjon om

læring og hva de kan sitte igjen med etter flere år i høyere utdanning, sier Jørgensen.

Han mener det burde være mindre fokus på blant annet klagerett og mer fokus på hvordan studenten lærer best.

– Hensikten er ikke å uthule studentenes klagerett, men se hvordan den kan sameksistere med formativ vurdering hvor studenter testes, får tilbakemelding, og kan forbedre seg slik at de lærer bedre og mer, sier han.

Jørgensen mener at klageretten gjør at mange undervisere lager for enkle eksamensoppgaver, for eksempel flervalgsspørsmål om mer eller mindre sentrale fakta, i stedet for grubleoppgaver der studentene får brynet tankeverktøyene sine.

– Dette kan naturlig nok føre til at studentene puffer fakta i stedet for å jobbe dypere med stoffet. Skrekken for klagesaker fører altså til grunnere eksamensspørsmål og forflatet læring, uten at verken undervisere eller studenter gjør bevisste valg om det.

universitas@universitas.no

ARKIVFOTO: EIRIK BRYHN JACOBSEN

Bedre kontakt: – Alternative undervisningsformer kan bidra til mer kontakt mellom student og foreleser, og mer kontakt mellom studentene, mener Håkon Randgård Mikalsen, leder for NSO.

pedagog —
studentene

6 av 10

lektorstudenter

er med. Er du?

Send PS til 02014 for å bli medlem
Det er **gratis** og bare fordeler.

Les mer på pedagogstudentene.no

FOTO: PRIVAT/SAIH

Talte imot: Nestleder i SAIH, Sunniva Folgen Høiskar, holdt 7. mai et innlegg på Norsk Hydros generalforsamling hvor hun kritiserte selskapet for deres søksmål mot akademiker Marcelo Lima for ærekrenkelse.

SAIH RASER MOT NORSK HYDRO: — Knebling av akademisk frihet

I februar saksøkte Norsk Hydro den brasilianske akademiker Marcelo Lima for ærekrenkelse, etter oppsiktsvekkende rapporter om selskapets forurensning i Brasil. Dette fikk SAIHs nestleder Sunniva Folgen Høiskar til å se rødt.

SAIH

tekst Vibeke Johannessen

7. mai holdt nestleder i Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpesfond (SAIH) Sunniva Folgen Høiskar et kritisk innlegg på Norsk Hydros generalforsamling. Bakgrunnen for dette var at Norsk Hydro i februar 2019 saksøkte den brasilianske akademiker Marcelo Lima for ærekrenkelse.

Lima er forskningssjef ved forskningsinstituttet Instituto Evandro Chagas (IEC) i Brasil. Han har skrevet rapporter om Alunorte, som er Norsk Hydros gigantiske aluminiumsafabrikk basert i Barcarena i Brasil. Han beskyldte Norsk Hydro for å drive med ulovlige utslipp i elvene fra Alunorte-anlegget. Norsk Hydro mente det ikke var bevis for lekkasjene og svarte senere med å saksøke Lima personlig for ærekrenkelse. Lima ble senere frifunnet av en føderal dommer i Brasil, og Norsk Hydro ble dømt til å betale saksomkostninger.

Det var E24 som først omtalte

Et selskap som ikke tåler kritikk, tåler heller ikke fremtiden

Sunniva Folgen Høiskar, nestleder i SAIH

saken om Norsk Hydro og Lima.

— Lavmål og feigt

SAIH ønsket å rette kritikk mot Norsk Hydro som følger av det de ser på som et angrep på akademisk frihet, og vil be om at de unngår søksmål mot kritiske akademikere i fremtiden.

— Søksmålet mot Marcelo Lima er et lavmål. Det er en feig og alvorlig handling som aldri ville vært tolerert her i Norge, og som heller ikke kan tolereres i Brasil, sa Sunniva Folgen Høiskar i talen på Norsk Hydros generalforsamling.

Hun mener det er en forskers samfunnsansvar å bruke sin kunnskap i samfunnsdebatten, og

at den akademiske friheten verner om forskeres rett til å gjøre dette. I tillegg ser hun ingen gode grunner til å saksøke akademikere, om ikke hensikten er å skremme den enkelte til taushet.

— Et selskap som ikke tåler kritikk, tåler heller ikke fremtiden.

— Hvorfor tok dere opp dette på Norsk Hydros generalforsamling?

— Vi ønsket å kritisere Norsk Hydro et sted der de ble nødt til å lytte, og hvor de ble holdt ansvarlige overfor sine eiere.

Selv om Marcelo Lima ble frikjent i slutten av februar, mener SAIH likevel at det er viktig å få oppmerksomhet rundt denne trusselen, og de vil vise Norsk Hydro at søksmål er langt fra akseptabel fremgangsmåte.

— I tillegg er det viktig å huske at Marcelo Lima kom fra en trygg jobb og hadde støtte fra instituttet sitt og myndighetene, og dermed kunne møte i rettssak. Mange akademikere har ikke den tryggheten, og bare en trussel om søksmål kan risikere å tie kritiske røster.

— Hvordan var responsen på talen?

— Svaret fra Norsk Hydros konsernsjef var relativt lik Hydros tidligere uttalelser i media. Etter møtet fikk vi mye oppmerksomhet og ros både fra andre aksjonærer og fra folk som jobbet i Hydro.

— Feil i rapporten

Etter Høiskars tale til generalforsamlingen, var Norsk Hy-

dro's konsernsjef Svein Richard Brandtzæg raskt ute med å svare at de støtter akademisk frihet i alle land.

— I dette tilfellet var det snakk om en rapport av stor betydning for Alunorte og Norsk Hydro, der påstandene som forskeren fremførte ikke hadde grunnlag i funnene som ble presentert i rapporten. Eksempelvis viste målinger av vannkvalitet gjengitt i rapporten at verdiene av tungmetaller var innenfor drikkevannskvalitet i henhold til brasilianske og WHO-krav, mens forskeren i ulike offentlige settinger presenterte de samme resultatene som «høye», «skadelige» og «bevis på utslipp».

Han peker også på at andre påstander fra rapporten har blitt tilbakevist senere.

— I tillegg har vi funnet en del opplagte feil i rapporten, som Evandro Chagas-instituttet senere har rettet opp, skriver informasjonssjef Halvor Molland i en epost til Universitas.

Brandtzæg nevner også at de nå har fått en bedre dialog med Lima, og avviser at formålet var å skremme akademikerne.

— Alunortes hensikt var å tydelig markere at de var uenige med påstandene og den feilaktige fremstillingen til forskeren. De valgte å ikke anke saken videre, ettersom de med søksmålet fikk markert dette, sier Molland.

Etter gjentatte forsøk lyktes ikke Universitas med å få en kommentar fra Marcelo Lima.

universitas@universitas.no

FOTO: JOÃO RAMID, NORSK HYDRO ASA / CC 4.0

Tilbudsguiden

AKTIVITET

Fangene på Fortet
Nydalsveien 28
0484 Oslo

post@fangenepafortet.no
Tlf: 22 60 40 00
www.fangenepafortet.no

Inspirert av TV programmet, utfordre venner eller kollegaer i 45 ulike celler! Lag et lag og samarbeid med fysikk, hjernetrim og morsomme oppgaver.

Vi åpner også "The Cube", en helt ny aktivitet i løpet av våren!

AVIS

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com

www.dagsavisen.no

Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

abo@morgenbladet.no

www.morgenbladet.no
Tlf: 23 33 91 80

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

FORENING

Studentmedlemskap hos oss koster kr 250,- og dekker medlemskap for hele studieløpet – til og med fullført mastergrad.

Sjekk samfunnsviterne.no/medlemskap/student for fordeler.

Medlem av ANSA? Da kan du være medlem hos oss – gratis!

post@samfunnsokonomene.no
www.samfunnsokonomene.no
tlf: 90 86 75 20

Studerer du samfunnsøkonomi?

Bli medlem av Samfunnsøkonomene – fagforeningen eksklusivt for samfunnsøkonomer.

Vi tilbyr blant annet kræsjkurs, juridisk rådgivning, karriererådgivning samt tilgang til Akademikernes bankavtale med Danske Bank.

Kun 300 kr i året.

MUSEUM

Opplev Popsenteret – et moderne og interaktivt opplevelsesmuseum for norsk populærmusikk.

Syng i studio! Studentrabatt

Trondheimsvn.2 v/Schous plass
Tlf: 22 46 80 20

Se våre aktiviteter og program på popsenteret.no og fb/popsenteret

BEMANNINGSBYRÅ

Tilbudsguiden

-
Gode tilbud til Studenter i Oslo

ARKIVFOTO: SLUR STØLEN

Får fortsette: OSI damehåndball får beholde plassen i 3. divisjon, til tross for tap på «walkover». Her ved en trening fra 2016.

OSI skulle rykke ned – ble reddet på målstreken

Andrelaget til OSI damehåndball rykket ned etter skjebnesvangert tap på «walkover». Nå får de likevel fortsette i samme divisjon.

Sport

tekst Jonas Solgård

Nedrykket kunne fått store ringvirkninger for resten av damehåndballen i OSI: Dersom 3. divisjonslaget hadde rykket ned, måtte de to lagene i divisjonene under flyttet seg én divisjon ned. Altså hadde OSIs fjerdelag måttet spille neste sesong i 6. divisjon – uten å havne på nedrykksplass.

– Regionen hadde flere plasser å fylle, og man fyller oppover. Hvis et lag ikke vil eller kan rykke opp fra divisjonen under blir det ledige plasser, sier Martin Sikkeland, trener for 3.

divisjonslaget til OSI Damer, til Universitas.

Nå får OSI likevel beholde plassen, ettersom Kjelsås 2, som egentlig skulle rykket opp fra 4. divisjon, allerede har sitt førstelag i 3. divisjon.

Måtte melde «walkover»

Med 13 tap og ni seire på 22 kamper, endte OSI på tredje siste plass i 3. divisjon kvinner, AVIS-serien, denne sesongen. OSI endte på lik poengsum som to lag over nedrykksstreken, men hadde registrert et tap på «walkover», etter å ikke ha mønstret nok spillere til en kamp mot Lillestrøm, og dermed var det dette som avgjorde.

– Man kan ikke ha flere lag fra samme klubb i samme divisjon. Samtidig er ikke nedrykksplass noe vi har siktet oss inn på. Det skal ikke kimses av hvor sterk 3. divisjon er, sier Sikkeland og legger til:

– Det er sjeldent at man rykker ned med 18 poeng.

OSI-treneren forklarer at det hver sesongslutt blir gjort en oppstilling av antall lag som skal spille

sesongen etter. Dersom et lag fra divisjonen under ikke ønsker å rykke opp, kan det føre til at lag i divisjonen over, som egentlig skulle rykket ned, får beholde plassen.

– Det hadde selvfølgelig ikke vært ønskelig om det hadde stått seg, og vi hadde rykket ned, men det er sånt vi må leve med at kan skje, sier han.

– Kjempepågang

Til tross for et scenario der OSI Håndball Damer kunne risikert å ha et lag i 6. divisjon neste sesong, tror ikke Sikkeland at det ville gått utover engasjementet for å spille.

– Det er selvfølgelig kjempepågang for å være med. Vi er et av Norges største idrettslag, og hadde hatt nok spillere, forsikrer han.

– Hva ville konsekvensene vært dersom det hadde blitt nedrykk?

– Det er helt vanlig at håndballag rykker ned, men jeg tror ikke det ville gått utover deltakelse. Det er alltid utskiftninger, sier Sikkeland.

universitas@universitas.no

NSO OG SIO RASER MOT REGJERINGEN:

Kutter støtte til studentboliger med 300 millioner

I revidert nasjonalbudsjett 2019, som ble offentliggjort i dag, har støtten til bygging av studentboliger blitt redusert med 298,5 millioner kroner.

Statsbudsjett

tekst Henrik Gæver
foto Odin Drønen

– Hvis det er budskapet til 250.000 studenter i et valgår så virker det ikke som de er ute etter å sanke stemmer, sier Håkon Randgaard Mikalsen, leder i Norsk studentorganisasjon (NSO) til Universitas.

Han reagerer på at regjeringen i sitt reviderte nasjonalbudsjett 2019 går tilbake på støtten til bygging av studentboliger. Mangel på boliger er nemlig blant de store problemene for studenter, ifølge Mikalsen.

– Vi vet hvor stort behovet for studentboliger er, vi lager en rapport hver høst, og det er tusenvis av studenter som står i kø. Da er det synd at de velger å kutte i bevilgningen.

En halv milliard mindre

Han påpeker også at dette ikke er første gang regjeringen kutter i støtten til studentene det siste året.

– Den nye konverteringsordningen for stipend gjør at regjeringen på ett år har kuttet over en halv milliard kroner i støtte til studentene.

Han påpeker også at forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø har trukket frem regjeringens «rekordhøye» satsing på studentboliger.

– Det var også en av tingene Nybø løftet frem på landsmøtet vårt for knapt en måned siden, sier han.

– Skivebom!

Nybø på sin side opplyser at hun blir kraftig provosert av NSOs fremstilling. Hun sier grunnen til at bevilgningen til studentboliger blir redusert er at det ikke har blitt søkt om mer tilskudd.

– Regjeringen lyste ut midler til å finansiere 3400 studentboliger, men det har ikke blitt søkt om tilskudd til mer enn 1448, da må man nedjustere tallet, for det er sånn budsjettering fungerer, sier hun til Universitas og legger til:

– Så denne fremstillingen til NSO er fullstendig skivebom!

Mikalsen vedgår at det ikke har blitt søkt om like mange boliger som det ble gitt tilskudd til.

– Det er trist at samskipnadene ikke klarer å følge opp, når NSO har jobbet beinhardt for å øke tildelingen til studentboliger, sier Mikalsen.

Han mener imidlertid at det fortsatt er behov for penger til rehabilitering av gamle studentboliger, og at regjeringen kunne bevilget penger til dette.

Også dette mener Nybø blir for dumt å trekke frem.

– Vi kan godt ha en debatt om midler til rehabilitering av studentboliger, men det var altså ikke det disse pengene var ment til.

Nybø trekker frem to mulige grunner til at det ikke har blitt søkt om midler til så mange studentboliger som regjeringen lyste ut.

– Det kan være fordi samskipnadene, som bygger studentboliger, er vant til å få gode tilskudd, og altså vet at det kommer mer penger neste år.

Hun mener også at samskipnadene gjør klokt i å vente med å søke midler til de er klare til å bygge nye boliger.

– Dersom du søker om midler nå til å bygge boliger om fem år, vil pengene du får miste verdi på grunn av prisjustering, sier hun.

– Viktig å bygge

De aller fleste studentboligene i Oslo bygges og driftes av Student-samskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Styreleder Vetle Bo Saga mener det er leit at det ikke ble gitt tilskudd til rehabilitering av boliger.

– For å sikre fremtidige studenter gode boliger er det viktig at vi fortsetter å bygge tilstrekkelig mange nye boliger og at vi rehabiliterer de vi har til dagens krav og forventninger. I år søkte SiO om tilskudd til rehabilitering av 248 studentboliger, noe det dessverre ikke ble gitt støtte til.

Han forklarer også at det er to ting som gjør at det tar tid å bygge nye boliger, til tross for at regjeringen i utgangspunktet bevilget mer enn det ble søkt om.

– Lovpålagte regler gjør at det tar tid før man kan sette i gang bygging av studentbolig på en tomt. En regulering av en tomt tar normalt inntil fire år. Vi opplever også at dagens kostnadsnivå kan være en utfordring. Det viktigste for oss er økonomiske rammer som fortsatt gjør det mulig å bygge studentboliger i Oslo.

Visste du?

Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus disponerer over 9000 studentboliger.

Kilde: SiO

*Ny mai, nye russelåtar,
bussar, konsept og klede.
Kvart år blir overskriftene
stadig drøyare. Kva bilete
har vi etterkvart av russen?*

Tekst og foto:
Charlotte Førde Skomsøy

KULTUR

kulturredaktør: **Jantra Hollum**
jantrahollum@gmail.com 407 52 708

Behandlingen: Lege Lowan Stewart illustrerer hvordan pasientene ligger når de får ketamin intravenøst ved Axonklinikken i Oslo.

Ketamin: fra klubb

«Anna» prøvde alt for å komme seg ut av depresjonen, men løsningen fant hun utenfor det norske helsevesenet. Kan fortidens partydop bli fremtidens mirakelkur?

Kontroversielle dråper

tekst Øyvind Halsøy, Gina Grieg Riisnæs og Jantra Hollum
foto Gina Grieg Riisnæs

I en lenestol på et legekontor sitter pasienten, tilbakelemt med teppe, sovebriller og propper med musikk i ørene. Gjennom nålen i armen får pasienten pumpet inn ketamin i blodet sitt. Legemiddelet er mest kjent fra dansegulvet i mørke nattklubber. Nå er ketamin i ferd med å gjøre en medisinsk klassereise.

– Jeg hadde egentlig bare lyst til å dø, men jeg tenkte jeg skyldte både meg selv og familien min å prøve alt først.

«Anna» (27) begynte å slite med depresjon da hun var 16 år gammel. I starten av tjuetårene fikk hun diagnosen bipolar lidelse. Da studerte hun ved Universitetet i Bergen, men vanskene ble så store at hun ikke klarte å gjennomføre studiene. I årene etter ble hun innlagt flere ganger. Sjansen for at hun ville ta sitt eget liv var høy. Psykiateren hennes anbefalte elektrosjokkbehandling (ECT), som siste utvei. Skeptisk til den gammeldagse behandlingsmetoden, begynte Anna å søke på internett etter alternative løsninger. Slik fant hun frem til ketaminbehandling.

Ny behandling

Peder Holman, lege ved avdeling for rettsmedisinske fag ved Oslo Universitetssykehus, forteller at ketamin brukes som narokosemiddel over hele verden. I tillegg til sitt bruk i helsevesenet, blir illegalt anskaffet ketamin også inntatt rekreasjonelt, altså som et rusmiddel.

– Ut fra det vi ser i biologiske prøver ved avdeling for rettsmedisinske fag virker det som om ketamin brukes lite som rusmiddel i Norge, sier Holman.

På begynnelsen av 2000-tallet begynte forskere å undersøke om ketamin kunne brukes til å behandle depresjon.

– Siden da har man etablert at det er noen pasientgrupper som kan ha effekt av ketamin for depresjon og andre psykiske lidelser som ikke responderer på annen behandling, forteller Holman.

En oppsummeringsstudie fra 2015 utført ved University of British Columbia, tyder på at små doser ketamin kan hjelpe mot depresjon. I motsetning til andre legemidler inntreffer effekten svært raskt. Nå har det

omstridte legemiddelet havnet på ja-lista i Amerika: I mars 2019 godkjente det amerikanske reguleringsorganet Food and Drug Administration (FDA) en variant av legemiddelet til bruk i depresjonsbehandling.

Nysgjerrig på den hittil ukjente behandlingsmåten, fant Anna frem til to private klinikker i Oslo som tilbyr behandlingen: Axonklinikken og EmmaSofia.

Bekymringsmelding

I Norsk psykiaterforenings årsmelding for 2018 kommer det frem at det er sendt en bekymringsmelding til fylkeslegen i Oslo i forbindelse med oppstarten av flere ketaminklinikker i Norge. Den amerikanske psykiaterforeningen gikk i 2017 ut og advarte mot at grunnet lite forskning, er det vanskelig å si om effekten vedvarer over tid, og om det er trygt å bruke.

Ulrik Fredrik Malt, professor i medisin og psykiatri ved Universitetet i Oslo, er blant dem som er skeptiske til at det han mener er uregulerte ketaminklinikker, startes opp i Norge.

– Private klinikker overkommunerer ef-

ekten av ketamin på grunn av kommersielle interesser. Det er åpenbart en markedsinteresse for dette, for å kunne tilby noe nytt og fantastisk, sier Malt og legger til:

– Det er helt nødvendig at pasienter gjøres oppmerksom på at det handler om en eksperimentell behandling.

Anna går nå i behandling hos Axonklinikken. Den ble opprettet i 2018 av Dr. Lowan Stewart, som mener at det er lite risiko knyttet til ketaminbehandling. Axonklinikken hevder etter egne undersøkelser at cirka 67 prosent av pasientene reagerer positivt på ketamin.

Overraskende effekt

«Maria» (23) er student ved Høyskolen Kristiania, og har over lengre tid slitt med angst og depresjon. Hun har tidligere gått til ketaminbehandling for depresjon hos EmmaSofia klinikken.

– Jeg lå i sengen i to uker uten å komme meg ut døren. Jeg var jævlig deppa, hadde sosial angst og måtte blant annet slutte i jobben min. Til slutt googlet jeg «trenger psykologtime så fort som mulig». Da dukket EmmaSofia-klinikken opp og jeg bestemte meg for å prøve, forteller hun.

Hun tok ketaminbehandling fire ganger

VISSTE DU?

16 prosent av studenter oppgir at de har en psykisk lidelse. Av dem oppgir 11,1 prosent at de lider av depresjon.

Kilde: SHoT-undersøkelsen 2018

Forvandlingen: «Maria» (23) var bekymret før første ketaminbehandling. – Hva om jeg får en *bad trip*? Hva om jeg slutter å være meg selv? Jeg tenkte på alle de farlige konsekvensene av psykedelika på forhånd.

til klinikk

og gikk inn i det med skepsis.

– Jeg forventet å få en umiddelbar følelse av eufori. Jeg forventet ikke at det skulle gå rett på å hjelpe angsten. Derfor har jeg vært så positiv til behandlingen, den behandlet noe jeg ikke gikk dit for i utgangspunktet.

– De fleste som kommer til oss har prøvd antidepressive medikamenter i mange år, forteller Pål-Ørjan Johansen, psykolog og daglig leder ved EmmaSofia klinikken. I likhet med Axon tilbyr klinikken ketaminbehandling kun til pasienter med diagnosen behandlingsresistent depresjon. Klinikken definerer behandlingsresistent som at pasienten må vise til å ha prøvd minst to andre behandlinger og samtaleterapi, uten at behandlingene har hjulpet.

Malt derimot, mener det må stilles høyere krav til hva som definerer behandlingsresistent.

– Behandlingsresistent depresjon er et problematisk begrep, da dette ikke sier noe om kvaliteten på behandlingen som har vært prøvd. Det stilles ikke noe krav til korrekt dose eller varighet av behandlingen. I flere fagartikler jeg leser om ketamin, ville ikke jeg definert pasientene som behandlingsresistente, forteller han.

Nødvendig og forferdelig

På EmmaSofia-klinikken tilbyr de ketaminbehandling opptil 12 ganger, avhengig av hvordan pasienten reagerer på behandlingen. Første gang Maria gikk til behandling tok det lang tid før hun merket noe. Hun beskriver det som en mild *trip*. Behandlerne hadde sagt at det er vanlig å gå inn i sin egen verden. De satte på «trip-forsterkende musikk». Maria beskriver det som å være i halvsøvn, hun vet ikke helt om hun drømmer eller er bevisst.

– Når jeg gikk inn på klinikken for første gang var jeg blek og sliten, stressa og deppa: en postergirl for depresjon. Etter behandlingen fikk jeg en umiddelbar følelse av selvverd.

Jeg følte at jeg fortjente å være i denne verden.

Anna følte ikke at behandlingen ved Axon-klinikken hjalp før etter tredje dose.

– Etter det slapp selvmordstankene taket, forteller hun. Behandlingen tar rundt førti til femti minutter og gis gjennom IV-drypp i armen. Når hun får behandling ligger hun i en behagelig stol, med maske foran øynene og hører på musikk. Over seg har hun et tynt teppe.

– Noen ganger får jeg en følelsen av å sveve når jeg tar ketamin. Da er det fint å ha en hånd å holde i.

Under masken gråter hun. Men det merker hun ikke selv. Under behandlingen føler Anna seg helt borte. Anna beskriver behandlingen som et førti minutter langt mareritt. En liten stund etter behandlingen føler hun seg svak. Da drar hun på Villa Paradiso og trøster seg med pizza, før hjemturen.

– Ingen quick-fix

Erfaringene på EmmaSofia-klinikken har så langt vært positive og forutsigbare, forteller Johansen. Han presiserer at ketamin ikke er en behandling i seg selv, men fungerer som en katalysator for helsefremmende atferd. Når virkningen får effekt, jobber de med å få pasientene til å forbedre sosiale relasjoner, søvnmonster og fysisk aktivitet for å bygge en bedre livsstil.

– Vårt fokus er å gi behandling til pasienter som står uten håp, sier Johansen.

For Anna har ikke behandlingen vært noen vidunderkur og hun er tydelig på at ketamin ikke er for alle.

– Jeg vil alltid ha bipolar lidelse, men sykdommen er mer håndterbar. Jeg er skeptisk til at dette er noe som skal være lett tilgjengelig for alle. Det bør være reservert for folk som har prøvd alt, som en slags siste utvei. For meg har behandlingen gitt optimisme. Jeg har håp for fremtiden.

Maria forteller at behandlingen har vært til stor hjelp, men hun tror det ligger en større jobb i bønn.

– Behandlingen er ikke en quick-fix, men gir noen gjennombrudd som hjelper på veien.

Malt er derimot redd behandlingen kan skape flere problemer enn det løser.

– Det er overraskende at ingen har slått ned på det, sier han.

Ketamin

- + Ved lave doser ketamin kan en svak rus oppstå, ikke ulik alkoholrus.
- + Ved høyere doser er effektene av ketamin smertestillende.
- + Ved høyere doser kan en dissosiativ tilstand kunne inntreffe. Dette innebærer at personen føler seg «koblet fra» seg selv, både fra sin egen kropp (motorikk) og fra tanker og følelser. Denne effekten har noe til felles med effekten av andre hallusinogene stoffer.
- + Etter at ketamin først ble syntetisert på 60-tallet har det blitt brukt som legemiddel til human og veterinær bruk.
- + I Norge brukes ketamin til forskjellige formål: Til kortvarige kirurgiske inngrep gis ketamin intravenøst, og induserer såkalt dissosiativ anestesi. Dette er en transeaktig tilstand der pasienten fremstår bevisstløs og ikke kjenner smerte. Etter oppvåkning husker ikke pasienten det som har foregått under behandlingen.
- + I år ble ketamin i nesensprayform for behandling av psykisk lidelse godkjent i USA, men denne behandlingen er ikke tilgjengelig i Norge.

Kilde: Peder Holman, avdeling for rettsmedisinske fag ved Oslo Universitetssykehus

DEBATT

debattredaktør: **Selma Joner**
debatt@universitas.no 938 08 470

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

– NTNU Gaming Laiv, Extended Edition, Director’s Cut

– Selv den mest håpløse situasjon blir mye morsommere som reality-stjerne i all hemmelighet inni ens eget hode, skriver den nyansatte instituttlederen på NTNU, Nora Bilalovic Kulset, i Universitetsavisa. For å være down med kidsa, har hun skrevet en tekst om det fete livet som instituttleder, fylt til randen med spillreferanser og artige hashtags. – Dermed blir det faktisk mer som en slags laiv (Hvis du allerede nå har falt av på grunn av fremmedord, bruk Google), oppfordrer insituttlederen i en

hipp parentes. Etter en fånyttets sammenligning med The Sims, lander Kulset på at den spinnville tilværelsen i NTNUs administrasjon nok minner mer om et realityshow. – Faktisk så tror jeg både Kardashians og Charter-Svein måtte ha sluttet i bransjen dersom jeg solgte rettighetene til å lage en reality fra det indre livet på et institutt ved NTNU. Og der gikk hun for langt. – PS: Håper jeg ikke blir stemt ut, for den nye jobben min er prima! Try-hard.

– Høres merkelig ut

– Folk sover over tastaturet, roter med Facebook, ser på Netflix, spiller spill og maser høylytt over hvor fulle de har vært i helgen, sier Thomas Vatne Hegland (43) til Studvest. Han er fulltidsstudent og trebarnsfar, og «sjokkert over hva som foregår på de obligatoriske seminarene» på Universitetet i Bergen. Han mener de fleste møter opp på seminarene kun for å bli notert på en liste for å unngå fravær. Mon det. – At studentene er uinteresserte i

hva som foregår og bruker mest tid på Netflix, Facebook og andre ting som ikke er relatert til undervisningen høres merkelig ut. Jeg tror ikke våre studenter jevnt over er så uinteresserte, sier UiB-rektor Dag Rune Olsen til Studvest. Men UiB er en svær organisasjon understreker han, og fortsetter: – Detalj kunnskap om hva som foregår på seminarene, det har ikke rektor. Hvor han har lært å omtale seg selv i tredjeperson, forblir også et mysterium.

Ukas tweets:

Stud.NHH @StudNHH

Jus er jevnt over bra folk, medisin er ok, SV er ræddis, Matemat er nørd, HiB er fail, HF er ubrukelig og BI er en komedie.

Underlig nok vil den «jevne student» på Norges handelshøyskole holde seg inne med juristene..

Morten Christensen @MortChr

Jeg var i villrede. Hvis jeg skulle fortsette på Blindern måtte jeg bli en lydig student jeg også. Bukke og nikke til det professorene sa, lese pensum flittig, og strebe for å få gode karakterer. «Nei, fy faen!» tenkte jeg. «Frihet må da være mulig?»

Jeg vet ikke med dere, men jeg har fremdeles til gode å møte en student som bukker til det professoren sier.

Kristin Alvsvåg @KAlsvag

Det viktigste eg kjem til å fortelja nye studentar som studentguide i Bergen er at dei må sørga for å vita kor dei får tak i ein paraply.

Virkelig, Kristin? Virkelig?

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas? Send innlegget ditt på e-post til **debatt@universitas.no**

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Flere kvinner på pensum!

Pensum

Trine Skarnes, student

Hørt om Platon, Descartes, Kant, Marx, og Freud? Hva med Fonte, Norgarola, Cavendish, Cereta og Birgitta av Sverige?

Pensum på Idéhistorie består av 2750 sider og 32 «store tenkere» Men bare 111 sider og 2 av dem er kvinner. Hvorfor? Kunne ikke fortidens kvinner tenke? Var de ikke var utstyrt med en hjerne slik vi er i dag? Tvilsomt. Men, hvor er så deres ideer?

Påstander som «kvinner bare prater om kjønn», «det har alltid vært en mannsdominert arena», eller «vi kan ikke ha kvinner på pensum, bare for å ha kvinne på pensum» blir brukt som forklaring.

Men er dette virkelig sant? At kvinner gjennom historien har skrevet om hvordan det oppleves å være kvinne, er verken en hemmelighet eller vanskelig å forstå. Å bli født en kvinne betydde å ha mindre frihet, rettigheter og muligheter i livet enn det andre kjønn. Men betyr det at kvinner ikke har tenkt på *noe annet*, enn at de var

kvinner? Jeg tror spørsmålet vi bør stille oss er: Hvorfor prater ikke kvinnene *på pensum* om noe annet? For å sitere en foreleser «...skulle man trodd Simone de Beauvoir var den eneste kvinnelige filosofen som noensinne har eksistert!».

«Det het vitenskapsmann, fordi det var det han var, – en mann» påsto en annen foreleser. At fortidens kvinner ikke hadde adgang til de såkalte «manns arenaene»,

Nei, kvinner skal ikke på pensum av prinsipp, men fordi de utgjør halve historien

er heller ingen hemmelighet. Men hvem har sagt at kvinner lot seg stoppe av den grunn?

Flere kvinner var både aktive og synlige i sin samtid. Margaret Cavendish og Birgitta av Sverige er to av dem. Cavendish har produsert det mest omfattende

forfatterskap i naturfilosofi og tidlig moderne vitenskap i historien. Hun var også en viktig kritiker av Descartes. I tillegg skrev hun et av de tidligste eksemplene vi finner av science fiction. Birgitta var kjent for sitt politiske engasjement. Hun våget å kritisere paven for hans feighet og misbruk av folket. Hun hadde en enorm autoritet var den første kvinnen som ble kåret helgen. Hva er det som gjør at kvinner som Birgitta og Cavendish ikke er allmenn kjente?

En grunn er, at kvinners status endres med historiens kvinnesyn. Birgitta ble fratatt sin helgenstatus etter sin død, fordi kvinnesynet ikke lenger ville tillate kvinnelige helgener. En annen grunn er at kvinnesynet i samtiden ekskluderte mange kvinner når historien ble dokumentert i offentlige bøker.

Nei, kvinner skal ikke på pensum av prinsipp, men fordi de utgjør halve historien. I tillegg til å skrive om kjønn og på tross av mangel på rettigheter, har kvinner hatt en avgjørende rolle i måten vi tenker på i dag. Dagens samfunn, som er bygget opp av ideene ytringsfrihet, demokrati, likestilling, – kunne rett og slett ikke blitt realisert uten!

universitas@universitas.no

Ukas sitat:

Jeg er ingen journalist, men man får neppe Skup-prisen for en artikkel som motsier sin egen overskrift og ingress.

Marius Andre Svee Solberg, langer ut mot Studvest i STOFF.

Studenter – meld dere på!

Arbeidsliv

Knut Martin Mørken, studiedekan ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo

Vi vil at studenter skal ha karriere i bakhodet fra dag én. Derfor lager vi studiepoenggivende praksisemner, og jobber for å skape en arbeidslivsrelevant utdanning for framtida, både den nære og den mer langsiktige.

Universitetet i Oslo må bidra til å lette overgangen fra studier til jobb for studentene, skriver Eva Moshuus og Runa Fiske fra A-lista i Universitas i uke 17. De mener UiO må tilby praksisplasser som del av studieløpet. Vi ved MN-fakultetet kunne ikke vært mer enige, og gleder oss over at vi fra høsten 2019 kan tilby våre studenter studiepoenggivende arbeidspraksis.

I første omgang er det studenter innen matematikk, fysikk og biovitenskap som kan søke plass

I et tøft arbeidsmarked vil vi gi våre studenter de beste verktøy og forutsetninger til å lykkes

hos våre solide samarbeidspartnere PWC, DNB, Sintef og Oslo universitetssykehus. I tillegg blir det praksisplasser ved Institutt for energiteknikk, IFE.

At studentene skal kunne tenke karriere fra dag 1 er vi så opptatt av at vi inviterer med Karriere-

senteret til oppstartsseminaret alle våre bachelorstudenter deltar på. Det er mye du kan gjøre for å skaffe deg relevante erfaringer og muligheter underveis i studiet, noe vi gjerne belyser gjennom hyppige invitasjoner til kurs og karrieredager.

Mange studenter skriver masteroppgaven sin hos en bedrift. Nylig skrev Teknisk ukeblad om Karoline som bruker masteren sin til å lage selvrensende solcellepanel på oppdrettsanlegg for en bedrift på Vestlandet. Biologistudenten Lars skriver masteroppgaven sin for Norsk institutt for vannforskning, NIVA, mens mange av informatikkstudentene sveipes opp for å skrive master i svært relevante bedrifter, hvor de gjerne får jobb etterpå.

I et tøft arbeidsmarked vil vi gi våre studenter de beste verktøy og forutsetninger til å lykkes – faglig og profesjonelt.

universitas@universitas.no

Fremtidens forskere er ikke like – så hvorfor skal rekrutteringen være det?

Rekruttering

Oda Selvåg Hovet,
student

De fleste utdanningsinstitusjoner arrangerer årlig rekrutteringskampanjer i realfag over hele landet. Med rosa presentasjoner og arrangementer kun åpne for kvinner, kan det stilles spørsmål ved om de klarer å skape interesse hos mangfoldet av fremtidens forskningshelter.

Årets søknadsfrist for høyere utdanning via Samordna opptak har gått ut. Nå gjenstår det bare å krysse fingrene og håpe at utdanningsinstitusjonene har klart å rekruttere så mange som mulig

til teknologi- og realfagsstudier. Med kampanjer som «Teknologiuka for jenter» og «IT-camp for jenter» pakkes fantastiske foredrag fra forskere nok en gang inn i rosa omslag for å appellere til kvinner. Men appellerer man egentlig til mangfoldet av fremtidens forskningshelter gjennom slike presentasjoner?

Vi er alle forskjellige. Vi velger studie basert på faktorer som interesser, studiemiljø og fremtidig karriere. Hvorfor ikke heller appellere med noe av det interessante man lærer ved å delta? De rosa presentasjonene kan gjøre at man mister interessen til å finne ut hva arrangementene og videre studier innebærer. Titlene spesifiserer at opplegget er «for jenter». Dette

kan risikere å opprettholde ideen om at det eksisterer et skille mellom menn og kvinner i realfag og teknologi. Det er et kjent stigma at kvinner ofte er dårligere enn menn i realfag og tekniske fag, selv om man vet at de gjør det like bra på de samme studiene.

Hovedgrunnen til at utdanningsinstitusjonene velger å skille mellom menn og kvinner i realfags-

rekrutteringen er på grunn av at den kvinnelige andelen naturvitenskapelige og teknologiske forskere i verden fremdeles er under 30 prosent, ifølge FNs regionale informasjonskontor (UNRIC). Men i et arbeidsmarked der høyere teknologisk kompetanse stadig blir viktigere, må utdanningsinstitusjonene fokusere på flere områder samtidig og ikke ekskludere menn fra arrangemen-

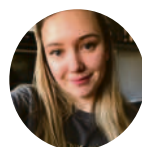
ter relatert til deres studier.

Den generelle økningen i andelen kvinner som studerer teknologi de siste årene kan i stor grad skyldes kampanjenes innhold. Med meningsfulle foredrag, workshops og viktig informasjon, er det tydelig at institusjonene må fortsette med dette innholdet. De burde også lansere flere rekrutteringskampanjer i realfag som ikke kun er for kvinner. Selv om kvinnelige rollemodeller og fellesskap er viktig, burde det ikke gå på bekostning av å ekskludere noen. For om de fortsetter å innsnevre målgruppen til kampanjene, kan det få alvorlige konsekvenser ved at færre oppsøker naturvitenskapelige karrierer i fremtiden.

universitas@universitas.no

Selv om kvinnelige rollemodeller og fellesskap er viktig, burde det ikke gå på bekostning av å ekskludere noen

Noen tanker om å ta vare på hverandre

Arbeidsmiljø

Rebekka Haugen, studerer
barnehagelærer på Oslomet

Som student er man inntatt mange ulike arbeidsmiljø: Praksis, deltidsjobb, sommerjobb, ringevikar. Det jeg stusser over, er hvordan alle jobber så hardt for å behandle barnegruppen, klientene og kundene riktig, men allikevel gruer mange seg til å gå på jobb på grunn av hvordan de har det på arbeidsplassen. Det har skapt grobunn for å snakke litt om hvordan vi tar vare på hverandre.

En jobb handler om å «gjøre». Men innimellom all «gjøringen», er det en del «væring»; pauser, prat i gangen, sosiale tilstelninger. Felles for både «gjøring» og «væring» er spesielt én ting. Du kan kalle det hva du vil, men jeg velger å kalle det psykisk

helse. Alle mennesker har en psykisk helse. Det handler om tanker og følelser, om hvordan vi har det inni oss. Når flere mennesker jobber sammen, møtes mange psykiske helser på ett sted. En skulle kanskje tro at vi ville vernet bedre om hverandres psykiske helse siden vi alle har en. Dessverre får mange sin psykiske helse tråkket på hver eneste dag på arbeidsplassen. Derfor vil jeg rette en pekefinger mot deg som leser dette; vi har alle et ansvar for å bruke vår påvirkningskraft på en måte vi kan stå for. For

Det eneste vi kan gjøre, er å prøve å bli et litt bedre medmenneske, hver dag

noen handler det om å tørre, for andre handler det om å åpne øynene. Men for noen handler det faktisk om å ta en runde med seg selv.

Hvilke verdier står du for? Hvordan tror du andre ser deg? Og hvilke verdier tror du andre ville sagt at du står for? Hva gjør du egentlig for at de rundt deg skal ha det godt? Hvordan reagerer du egentlig på at andre er annerledes enn deg selv? Ja, sånn egentlig reagerer, ikke hvordan du vet at du «burde» reagere.

Det finnes ingen fasit. Det eneste vi kan gjøre, er å prøve å bli et litt bedre medmenneske, hver dag. Vi må sjekke inn med oss selv, inn i hvilke verdier vi egentlig formidler med vår væremåte. Vi må tørre å være ærlige. Noen ganger er vi ikke en gang selv klar over hvordan våre handlinger påvirker andre. Hvordan tonefallet vårt kan ødelegge hverdagen til våre medarbeidere. Visste

du at det er forskjell på å høre og å lytte? Og visste du at måten man sier ting på, har alt å si? Vi må være rausere med hverandre, være litt mer runde i kantene slik at det blir plass til alle. Bruk påvirkningskraften din til å utrette noe godt. Sammen kan vi lage noen gode psykiske helser, og noen gode arbeidsplasser hvor vi kan være i mange år. Vi må ta et oppgjør med inngrodd atferd på våre fremtidige arbeidsplasser. Være modige. Være et forbilde! Vi kommer til å takke oss selv om noen år.

universitas@universitas.no

ANMELDELSER

anmelderredaktør: **Maria Støre**
anmeldelser@universitas.no 415 82 126 **Konsert:**

Bær kunstnerklisjéen din med stolthet

Det er en grunn til at det heter «klisjé» – fordi det fungerer.

– Takk for at dere kom for å delta i dette eksorsistiske ritualet vi skal igjennom i kveld, sier Sandra Kolstad.

Interessen vekkes umiddelbart. Kjelleren har rukket å fylle seg opp og Kolstad eier scenen med brå og intense bevegelser. Man blir sugd inn i popuniverset av velproduserte låter og etterlengtede autotunes. Kolstad er en overbevisende performer. Med seg har hun oppvarmingsartist Synne Sanden, som korer på blant annet låten «Two steps».

Kolstad eksprimerer i det elektroniske hjørnet av popmusikken. Musikken kan oppfattes som en slags blanding av klassisk pop med et hint av norsk elektro. Med forrykende synthpartier og personlige tekster får låtene en mektig fremtoning. Albumet fungerer også utmerket godt live med tung bass og upåklagelig innlevelse.

Kolstad har gjennomgående god kontakt med

publikum og er meget karismatisk. For eksempel forteller hun at akutt nervøsitet under singellåten «Catch 22» gjorde at hun klarte å glemme teksten. Noe som mest sannsynlig gikk folk hus forbi, til fordel for det heftige autotunepartiet i låten som passer perfekt til klubbscenen. Humoren løfter imidlertid stemningen enda et hakk, og hun kan dra på enda mer.

I kontrast til den energiske stemningen på scenen, forteller hun om prosessen bak albumet som kommer fra et tungt sted i livet hennes. Hun nevner frykten for å høres ut som en kunstnerklisjé. Men frykt ikke, kunstnerklisjéen fungerer strålende for Kolstad i dette tilfellet. Musikken er ikke den mest nyskapende underteegnede har hørt, men artistriet selger det godt.

Mot slutten kan man undres over hva som skjedde med det eksorsistiske ritualet. Det forble en løs tråd. Siste låt «Kaiku Haiku» handler om å vente ut smerten, og ikke rive demonene løs. Jeg skulle gjerne sett Sandra Kolstad gå helt Lady Gaga og utføre en (nesten) ordentlig eksorsisme, for det er hun absolutt i stand til.

Synne Hellevang
anmeldelser@universitas.no

Sandra Kolstad releasekonsertSup: **Synne Sanden**Hvor: **Jæger**Aktuell med: **Album «Burning Love»**

Intens: Sandra Kolstad krever publikums oppmerksomhet i presentasjonen av hennes nye album «Burning Love».

 Singel:

Simen Mitlid må prøve litt hardere

En forglemmelig låt med fint lydbilde.

«Trying»Hvem: **Simen Mitlid**Sluppet: **10. mai**

Singer/songwriter Simen Mitlid har gjort det brukbart med over en million avspillinger av låta «Vacation» på Spotify, og flere andre med noen hundre tusen. I tillegg har flere av låtene hans blitt brukt i NRK-suksessen «Unge lovende». Like rundt hjørnet er oppfølgeren til debutalbumet «Everything is the Same» fra 2017. En ekstremt ironisk tittel, ettersom så mye av musikken hans låter som det samme.

«Trying» er en kompakt låt drevet av trommer med lo-fi-preg og en kassegitar, godt hjulpet av en litt rufsete synth som høres noe ut som en gammel leke. Refrenget er ordet «trying», etterfulgt av kjappe «la-la-la»-partier, noe Mitlid har benyttet seg av på «Vacation» og «I Don't Care» tidligere. «Trying» har et varmt og behagelig lydbilde, men det i seg selv er ikke nok til å gjøre dette til en minneverdig låt. Det høres litt halvhjertet ut, og det vil være lett å

hoppe over denne på et album. Den er på grensen til å låte som en uferdig versjon av den langt mer forseggjorte «Vacation».

Dette er en låt som gir en følelse av rastløshet. Det er ikke positivt ment, som med låter som får deg til å ville sparke inn dører, ta deg en biltur midt på natten eller be ut noen du har tenkt lenge på å be ut. Det er en låt som får deg til å ville gjøre noe mer givende. Som å stryke tøy, rydde ut av oppvaskmaskinen eller sjekke posten. «Hvorfor er den så kort, tenker du? Den var egentlig dobbelt så lang, men halvparten holdt i massevis», er Mitlid sitert på i presseskrivet. Legger man den såkalte vondviljen til, kan man tolke det slik at låtskriveren selv anerkjenner hvor dørgende kjedelig låta hans er.

Tony Norgaard
anmeldelser@universitas.no

 Bok:

Sorg på ulike måter

Bok om sorg (fortellingen om Nils i skogen) er en fin bok om felles tap.

Bok om sorg (fortellingen om Nils i skogen)

Forfatter: **Maria Navarro Skaranger**Forlag: **Forlaget Oktober**

I denne boken møter vi en lillesøster som har mistet broren sin. I *Bok om sorg (fortellingen om Nils i skogen)* er sorguttrykkene mange. De fire gjenværende familiemedlemmene har alle sine måter å takle tapet på, som er ulik fra den andre. Boken tar for seg barndommen til de tre søsknene, og følger dem ut i tjuetårene. Det er særlig Nils som ung voksen vi blir kjent med. Fortellingen strekker seg også etter tapet av broren, og det er dette som er utgangspunktet for romanen.

Flere ganger kommer morens søster inn og svarer på det jeg-personen lurer på. Det er et godt grep å få noen utenforstående til å kommentere situasjonen. Det beskrives et turbulent forhold mellom moren og faren, som blant annet fører til krevende oppvekstvilkår for barna. Det er fint at boka kan omhandle andre ting enn sorg over ett enkelt tap, og gi oss innblikk i hvordan en hel familie fungerer.

Skaranger er god til å vise hvordan sorg kan uttrykkes på ulike måter, men forfatteren går ikke i dybden på hvordan tapet arter seg hos

de ulike personene. Det hadde vært fint om man kunne komme litt nærmere sorgen. Særlig hovedpersonens sorguttrykk får vi vite lite om på detaljnivå. Det trengs litt mer sårbarhet for at man virkelig skal komme i kontakt med de pårørende.

Boken har en uvanlig struktur. Ulike deler av teksten er markert med tall, nesten som et kapittel. Uttrykket er imidlertid mer som en liste, selv om de ulike punktene ofte glir litt over i hverandre. Denne formen kunne fort bli tung eller kjedelig å lese, men Skaranger har behersket dette godt og det fungerer bra gjennom hele romanen.

Selv om dette er en på mange måter velskrevet roman om et alvorlig tema, vekker den ikke de sterkeste følelsene. Tapet av Nils er sår, men boka trekker ikke leseren langt inn i dette. Det er som om sorgen er forbeholdt karakterene i boka, og leseren bare skal fungere som en observatør. Det er en fin fortelling, selv om man gjerne skulle kommet litt nærmere.

Nora Aschim
anmeldelser@universitas.no

FOTO: VIBEKE JOHANNESSEN

Standup:

Studentgalla på Latter

Høy billettpris og mangel på studentrettet humor resulterer dessverre i at forventningene ikke helt blir nådd.

Studentgalla

Hva: Studentstand-up

Hvor: Latter

Hvem: Emil Berntsen, Olav Haugland, Magan Gallery, Halvor Johansson og Lisa Tønne

Med eksamenstrøtte øyne og pyntede antrekk inntar hundrevis av studenter hovedscenen på Latter, mens de snakker om hvordan eksamener har gått eller hvor drittlei de er av pensumbøkene. Med håpefulle blikk og øl i hånden finner de seg godt til rette i salen hos Oslos mest anerkjente stand-up-miljø.

Med høy, fengende musikk er jubelen stor når Emil Berntsen og Olav Haugland fra «Bare moro impro» åpner showet. Latteren sitter løst hos publikum når de, som kveldens konferansierer, blir kjent med de lettere nervøse studentene på første rad. Berntsen og Haugland fleiper spontant med vitser og stereotypier om studentgruppenes valg av studier, og de mestrer oppgaven sin med glans: Studentene brøler av latter og er klare til å ta imot kveldens komikere.

Først ut er unge Magan Gallery som den siste tiden har gjort rakettkarriere. Til tross for kort erfaring fremstår han selvsikker og forberedt når han spøker om oppveksten sin som somalier i ellers hvite Arendal. Dessverre blir overgangene brå og

responsen fra publikum varierer. Halvor Johansson er nestemann ut. Med lengre bransjeerfaring virker selvstilliten på topp mens han fleiper om Oslos nye sparkesykler og en «møkkaferie» til Island. Igjen er responsen fra publikum variert og det blir tidvis lange pauser mellom latterkulene. Sist ut er kveldens solide headliner Lisa Tønne, som har reist ned fra Trondheim for å underholde studentene. Den kjente podkastdronninga blir tatt godt imot av publikum og er på sitt beste når hun utleverer intime detaljer fra eget liv (og underliv).

Konferansierene er klart kveldens høydepunkt, og treffer spikeren på hodet gang på gang når de fleiper om studentene selv og deres gjenkjennelige studenthverdag. Dessverre er de de eneste med studentvinklet humor, noe som blir dypt savnet hos kveldens øvrige komikere. Latter har bydd på latter, men for 265 dyrebare studentkroner klarer ikke showet helt å møte de høye forventningene, og vi vender hjem med en helt middels humoropplevelse.

Une Solheim

anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler

(følg spillelista på spotify)
Maria Støre, anmelderredaktør

The River - AURORA

Deilig «dans i regnet» type låt

Dead girl in the pool. - girl in red

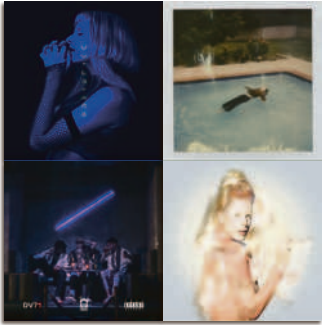
Ikke rart denne jenta har fått plass!

VIP - Dårlig vane

Kan man bli lei av bergensrap egt?

Two Steps - Sandra Kolstad

Ja, jeg er jenta som aldri blir lei av pop <3

Kulturkalender – nasjonaldagen spesial

Demokratisk Dansegulv: Ulrikke Falch vs. Daniel Kvammen	16/5	17. mai i Prindsen hage!	17/5
Klarer du ikke vente? Det er bare for lenge til selveste nasjonaldagen, og det kribler jo allerede i dansefoten! Da blir det vel ikke bedre enn DEMOKRATISK dansegulv på Blå? Natt til 17. mai loses du gjennom en dansbar kveld av selveste Ulrikke Falch og Daniel Kvammen, hvor DU kan være med å bestemme musikken. Woop woop. Dance it out ;) Blå, kl. 23, kr. 150, ID: 21		Et godt alternativ til en stappet Lekter'n på Aker Brygge er en stappet Prindsen hage! Der er ølen kaldere og skuldrene lavere. Dessuten er det stor plass i bakgården, og det lokkes med hengekøyer til å hvile slitne bunadsføtter i. Ta med deg din lille gjeng og nyt 17. mai i Prindsen hage! Prindsen hage, Kl. 12–21, gratis	
17. Mai på Lekter'n	29/1	Andre alternativer	17/5
Nei, ikke Prindsen? Du er en av de som må ha havutsikt på verdens trangeste partydekk? Lekter'n har som vanlig 17. mai-feiring, og da vet man at det blir fest. DJs, drikke og sol er bare tre av mange ting som bjudas hos Lekter'n. Frem til kl. 17 er det free seating, og deretter kan man bestille bord til hele vennegjengen. CC på 450,– men fortvil ikke – burger er inkludert! Det ryktes om «Bunads Boogie» utover kvelden... Hva nå enn det er? Lekter'n, kl. 10–02, kr. 450, ID 20		Hvis det ikke frister med Prindsen eller Lekter'n, og du ikke aner hva du og gjengen skal finne på etter fyliafrokosten, her er noen forslag: Dattera til Hagen, kl. 13–03, ID: 20, med bakgård, mat, alkohol og musikk – billig. SALT / med Han Gaiden og Vegard & Ivar-band, kl. 19: 30–23, ID: 18, konsert – billig. Jaeger, kl. 12–3: 30, SJUKT MYE MUSIKK, ID: ikke oppgitt – pris: ikke oppgitt. Lawo, Taket, Bruket, SiO, Heidi's, Utendørs, OSV. Mulighetene er mange. Barnetoget?	

Rasmus Gorset Berg, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

En kinosal til begjær

Hvem: Deg Hva: Dagkino alene Hvorfor: Folk suger

Hvor ofte har du irritert deg over knitrende godteposer, lys fra telefoner, eller tenåringsjenter som ler altfor høyt når den kjekke gutten på lerretet sier mer enn tre ord? Hvor ofte har du ikke snublet ut av kinolokalet og tenkt «ja ja, på tide å komme seg til sengs». Gledelige nyheter, det trenger du ikke lengre. Det finnes nemlig noe som heter dagkino. Kinosendinger. På dagtid.

I KNOW!!!
Om det første du tenker er «faen, hva med alle barna?» så frykt ei, for mandag til fredag sitter de på en trasig skolebenk og hater livet! Så du som er voksen og styrer ting selv, vær litt uansvarlig, ta en fridag fra tjas, mas og forelesningssal, og dra alene for å se den filmen du har sikla etter – men ikke har turt å innrømme at du vil se.

Lena Jarstad, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Do you believe in life after eksamen?

Hvem: Stressa Studenter Hva: Ta det kuli Hvorfor: Du er flink nok

Like sikkert som gresset blir grønt og blomstene blomstrer: Eksamenstiden er her. For mange betyr dette opp klokka seks for å slåss om et bord på lese-salen, ingen matlyst, dårlig søvn og generelt mye stress. Vennene har du ikke sett på en god måneds tid, og personlig velvære har blitt til et fremmedord. Her kommer tidenes råd til dere som føler dere truffet: RONED FLINK PIKE-SYNDROMET, A. Grunnen til at mai har blitt den verste måneden du vet

om, er fordi du selv har gjort den til det. Å leve er en universell menneskerett, selv i eksamenstiden. Plei helsen din! Om dette betyr å ta seg en tur på fjellet eller på fylla, er opp til deg. Nyt den kalde sola, bli forkjøla, book ferier til sommeren – generelt bare anerkjenn at det finnes et liv etter eksamen. Eksamen går som den går uansett, og som Buddha sa en gang i tiden: «går det ikke bra, så går det over» og ikke minst: «YOLO».

69 reasons why

I denne ukens Universitas kan du lese det siste om Studentundersøkelsen 2019. I samarbeid med NSO har Universitas stilt et representativt utvalg studenter en rekke spørsmål som omhandler studenttilværelsen. Samtlige spørsmål har blitt stilt av Sentio på vegne av NSO og Universitas, bortsett fra spørsmålet om hvor ofte studentene har sex. Det ville nemlig ikke NSO stille seg bak.

Etter nøye graving kan Ad notam-redaksjonen avsløre akkurat hvorfor NSO sitter så høyt på sin priprne hest.

– *K9z, fnis, tihih*, kommer det fra NSO-leder Håkon Randgaard Mikalsen.

– Hva er det som gjør NSO så forlegne når det kommer til sex? Det er jo helt naturlig. Dessuten har det mye å si for studentenes generelle helse.

– Næhæi, vi blir ikke flaue,

vi, sier Mikalsen mens han gemmer seg bak 36 store hottellputer.

Etter gjentatte forsøk fra Ad notams utsendte titter Mikalsen forsiktig frem fra putefjellet. Han er blodrød i fjeset, og veldig oppspilt.

– Okei da, jeg kan snakke om det, sier NSO-lederen mens han nesten bryter sammen i høylytt fnising.

– Vi ønsker ikke å [knis] ha et unødvendig fokus på sex, TIIHIIHHIIH.

På spørsmål om hva grunnen til hviskingen er, knekker Mikalsen helt sammen i forlegenhet og spør om ikke intervjuet snart er ferdig.

– Neida, jeg bare tuller. Egentlig vasser jeg til KNÆRNE I MUS, smeller det plutselig fra den avtroppende NSO-lederen, før han legger til:

– Neste år! Da er vi med. Jeg lover.

Ukas studentvin

DA VAR DET PROMILLEKONTROLL...

Et velkjent puggetriks er å hensette deg til den samme sinnsstemningen når du leser, som når du skal prestere. Sitte i samme stilling, drikke det samme, tygge den samme tyggisen – det er i det hele tatt

flust av småting du kan ta deg til for å booste eksamensprestasjonen. Spørsmålet er om å drikke vin er en av tingene. For det er jo unektelig noe deilig å, når den lyse vårkvel-den endelig mørkner, ta seg et lite glass som for å døyve den verste smerten over å være en ung, lettere uheldig og småstresset student. Kan det tenkes at det å bringe noe sterkt i drikkeflaska når du tropper opp på Silurveien er en god idé? I så fall er ikke denne franske kameraten det verste følget. Den føles nokså lett over tunga, men har en rund og fin ettersmak. Ei heller er den så mørk at vakta avslører deg på rødvinstennene – så her er det bare å prøve! Lykke til!

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Bernard Côtes du Rhône

Pris: 127,90 kroner

Land: Frankrike

Alkohol: 13 prosent

Mathias Gravdehaug, vinanmelder i Universitas

En kølle for Kalle

I denne ukens Universitas kan du lese det aller siste om Studentundersøkelsen 2019. Spørsmålet, som NSO for øvrig ikke ville stille sammen med Universitas, handler om sex og seksuell (in)aktivitet. Kalle Jørmyr er student på BI og stemmer Frp, og er opprørt over resultatene fra undersøkelsen. Derfor tok han en telefon til stipendiat Nantje Fischer, som forsker på Seksuell atferd og helse ved Psykologisk institutt på UiO, for å få noen tips.

[ring, ring]

– Hei, snakker jeg med stipendiat Nantje Fischer på Psykologisk institutt på UiO?

– Det stemmer.

– Jeg heter Kalle og har noen spørsmål om seksuell helse. Har du et par minutter?

– Ja.

– Så bra. I årets studentundersøkelse kommer det nemlig frem at de som stemmer Frp har minst sex. Selv går jeg på BI og stemmer nett-opp Frp. Kan du hjelpe meg?

– Det kan ikke jeg si noe om. Jeg vet ikke hvorfor det er sånn.

– Neivel. Hva er ditt beste tips for et ons, eller one night stand som ungdommen kaller det nå til dags?

– Et hva?

– Et ons.

– Eeeeh.... Altså, jeg spesialiserer meg på eldres seksuelle helse.

– Okei, jeg skjønner. Neste spørsmål: Jeg har hørt om såkalte tvekjønnede, og det har vært snakk om transpersoner og seksuell identitet?. Kan du forklare? De lærer

oss ikke sånt på bachelor i Creative Management Design Management.

– Eeeh.....?? Er du journalist, eller...?

– Nei, jeg bare lurer.

– Okei, så du ringer som privatperson...?

– Ja, det stemmer! Nå i helgen hadde jeg med meg en jente hjem fra byens beste utested, Heidi's, og naturlig nok ble det litt sengekø. Men da vi skulle starte akten hadde jeg ikke noe kondom, fordi det er den største boner killer'n, det vet alle. Da sa hun at hun ikke kunne ligge, fordi hun heller ikke gikk på noe prevensjon. Jeg foreslo å hoppe av i svingen, men det ville hun ikke, og sa at det er farlig å hoppe ut av biler i fart. Jeg skjønner ikke dette? Hva tror du?

– Hva er det du ikke skjønner med det?! Hvis du ikke bruker kondom kan du bli smittet av seksuelt overførbare sykdommer.

– Ja, okei. Takk! Hvis man ikke har prevensjon, hva er beste måte

å ha sex på da?

– Det er helt individuelt.

– Javel. En liten trøst får være at de som har nest minst sex er de som stemmer KrF, men det var vel heller ingen overraskelse. Priprne mofos. Uansett: de som oppga å ha mest sex er de som stemmer på Ap. Er det eneste mulighet for meg for å få ligget? Må jeg be uforbeholdent om unnskyldning, og begynne å heie på Jonas?

– Dette blir for useriøst.

– Jeg skjønner. Hvis man mistenker at man har fått en seksuelt overførbart sykdom, funker det å f.eks bare pisse i do? Sånn jeg har skjont det må man bare tisse på noe, så får man svar.

– Man må gå til legen for å finne ut av det. Du burde kanskje lese deg opp på dette.

– Mon det. Vil du vurdere din stilling som wannabe Kristin Spitznogle?

– Jeg skal treffe en student nå. Hade. [klikk]

QUIZJYPLINGENE

- 1. Hvilken vitamintilskuddsprodusent har skapt splid mellom to youtubere den siste måneden?
- 2. Emilia Clarke er best kjent for sin rolle i Game of Thrones, men hvilken annen actionfylt filmserie har hun spilt i?
- 3. Hvem var programleder for Gullruten 2019?
- 4. Hvilken dokumentar vant Gullruten for beste dokumentar?
- 5. Siden 1850 har 13 demokrater vært president i USA. Hvor mange republikanere har vært det samme?
- 6. Hvilke tre land har hatt flest Nobelprisvinnere gjennom tidene?
- 7. I hvilken sport er «stor kjempe», Shaposhnikova og Yurchenko helt

vanlige øvelser?

- 8. Hvilket militært helikopter ser ut til å være over 14 år forsinket i levering?
- 9. Hvilken TV-serie, som viste sin første episode i 2005, annonserte nylig at det blir enda 2 sesonger?
- 10. I hvilket land, utenom Norge, finner du en by som på et av landets språk heter Bergen?
- 11. Når du justerer blenderen på et kamera, hva slags påvirkning har det på selve bildet?
- 12. Nevn to hovedsteder som starter med bokstaven «O».
- 13. Hva er tittelen på TV-serien hvor vi blir kjent med Petter Pilgaard og Vendela Kirsebom som kjæreste-par?

- 14. I hvilken film, med Lindsay Lohan i hovedrollen, har Vendela Kirsebom en liten rolle?
- 15. Prinsesse Märtha Louise har fått seg ny kjæreste. Hva heter han?
- 16. Hva heter Prinsesse Märtha Louises tre barn?
- 17. Hvor arrangeres Hove Music Festival?
- 18. Hvem har komponert melodien til «Ja, vi elsker dette landet»?
- 19. I hvilke land er pavlova nasjonal-dessert?
- 20. «Tenk at nå er dagen her som jeg har lengtet etter». Hva er neste verselinje?

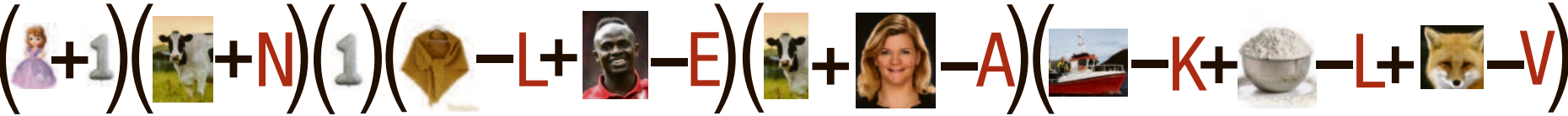
av Hans Magnus Meland og Teresa Eltervåg Cissé, journalister i Universitas

1. Sugar Bear Bear Hair 2. Terminator 3. Sigrid Bonde Tusvik 4. Overleverne (NRK) 5. 196. 1. USA 2. Storbritannia 3. Tyskland 7. Turn 8. Greys Anatomy 10. Forenander dybdeskarphet 12. Oslo (Norge), Ottawa (Canada), Ouagadougou (Burkina Faso) 13. Vendela + Petter 14. Foreldrefellen 15. Durek Verrett 16. Maud Angelica Behn, Leah Isadora Behn, Emma Tallulah Behn, 17. Tromøy i Arendal 18. Rikard Nordraak 19. Australia og New Zealand 20. «Jeg skal gå i toget og jeg er så glad!»

SVAR/DOM

- 0-4. Love Island: Innsatsen din her minner STYGT om Tones skjermtid i Love Island - ikkeeksisterende :)
- 5-9. Ex on the beach: Bitch..... hør her.....
- 10-14. Paradise?: Det later til at du både er DIGG og har noe mellom hodet :) Kanskje det er håp?
- 15-20. Den Unge Mester: Ikke for å være ekkel, men nyhetsredaktør Henrik Giæver er sjefsquizmaster i Morgenbladet. Nå kan du kanskje tørre å prøve deg på den? :)

Rebus

HINT: Når to engler møtes #Destiny. Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Henter boblejakka fra boden» Det klarte Bente Bentesen, Rojalstkontoret, våre faste bidragsyttere Dan Børge Brekker Seg (sorry bout last time, guys) og ikke minst, bestejente-gruppa Den kuleste jentegruppa ever ♥♥♥